

Innst. S. nr. 269

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:71 (2006-2007)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Odd Einar Dørum og Gunnar Kvasheim om økt forskningsinnsats ved Zeppelin-observatoriet i Ny-Ålesund

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for en oppgradering av laboratoriet på Zeppelin-fjellet i Ny-Ålesund og sørge for at observatoriet snarest mulig bevilges midler, slik at potensialet ved laboratoriet fullt ut kan utnyttes."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ann-Kristin Engstad, Asmund Kristoffersen, Tore Nordtun, Torny Pedersen, Karin Yrvin og Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Børge Brende og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Ola Borten Moe, og fra Venstre, lederen Gunnar Kvasheim, viser til forslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at det i de kommende årene vil bli en satsing innen polarforskning, bl.a. med bakgrunn i Det internasjonale polaråret.

Flertallet vil påpeke viktigheten av norsk forskning i nordområdene. Til tross for godt utbygd infrastruktur og tidligere satsinger har norske forskerdøgn generelt sett gått ned i Ny-Ålesund de siste årene. Zeppelin-stasjonen i Ny-Ålesund er unik i verdensammenheng, blant annet når det gjelder å måle luftforurensning.

Flertallet viser til brev fra miljøvernministeren datert 22. mai 2007, som er vedlagt. Flertallet foreslår at Dokument nr. 8:71 (2006-2007) vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre legger vekt på at nordområdene er et viktig forskningsområde for Norge. I dette området kan vi blant annet følge utviklingen innen miljø og klima både lokalt og globalt. En godt utbygd infrastruktur for forskning er sentrale virkemidler for å ha forskningsaktivitet i området. Zeppelin-observatoriet er en del av denne infrastrukturen.

Disse medlemmer viser til at Zeppelin-observatoriet på Svalbard driver atmosfærisk forskning i global skala. Målingene ved Zeppelin har pågått siden 1989, og regnes som svært pålitelige fordi lokale kilder til forurensning på Svalbard er ubetydelige.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at i tillegg til god og moderne infrastruktur, er det viktig at Norge også bidrar med driftsmidler til forskningen. Den norske aktiviteten er en viktig bunnplanke for at også utenlandske forskningsmiljø vil bruke fasilitetene og informasjonen som Zeppelin-observatoriet kan fremskaffe. Ettersom den tekniske drift av forskningsstasjonen dekkes over Miljøverndepartementets budsjett, mener disse medlemmer det er en klar miljøpolitisk interesse å sikre god utnyttelse av anlegget til fordel for miljø- og klimaforskningen. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til St.meld. nr. 14 (2006-

2007), hvor Regjeringen beskriver de forskningsmessige behov for kunnskap om miljøgiftene og nordområdenes muligheter for å tilby god kunnskap om dette.

Disse medlemmer mener Zeppelin-observatoriet er en viktig referansestasjon for de globale klimautfordringer.

Disse medlemmer mener det er av stor betydning å opprettholde Zeppelin-observatoriet som et viktig forskningsmiljø innen miljø- og klimaforskning, sett i lys av de store utfordringer som vi står overfor innen dette feltet. Disse medlemmer er videre av den oppfatning at vi som ledende miljønasjon skal bidra med kunnskap i internasjonale forskningssamarbeider. Disse medlemmer mener det er viktig at kapasiteten på observatoriet brukes fullt ut.

Disse medlemmer viser til svarbrev til komiteen fra statsråd Helen Bjørnøy av 22. mai 2007, hvor hun opplyser at bevilgningen til Zeppelin-stasjonen vil bli vurdert i forbindelse med 2008-budsjettet.

Disse medlemmer viser til at forslagsstillerne foreslår å be Regjeringen legge til rette for en oppgradering av Zeppelin-observatoriet i Ny-Ålesund, og å tilføre midler til observatoriet for å utnytte potensialet fullt ut. Disse medlemmer er enig i dette.

Disse medlemmer tar på denne bakgrunn opp forslaget fremsatt i dokumentet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet legger vekt på at all naturvitenskapelig forskning er viktig for ivaretagelsen av biologisk mangfold og fremskaffelse av kunnskap om hvordan menneskelig aktivitet påvirker naturen. Disse medlemmer peker på at det "hvileskjæret" for høyere utdanning og forskning rammet de naturvitenskapelige fagene hardt

og at dette ikke var heldig. Disse medlemmer mener at opprettholdelsen av infrastruktur i internasjonal toppklasse bør opprettholdes på Svalbard, og er glad for at statsråd Helen Bjørnøy i brev av 22. mai 2007 gir uttrykk for at Regjeringen vil komme tilbake til spørsmålet om opprustning av Zeppelin-laboratoriet i forbindelse med Revidert budsjett for 2008.

Disse medlemmer mener at nettopp det å legge til rette for infrastruktur til forskning er Stortingets oppgave. Detaljstyring av hvor forskningsmidler til naturvitenskapelig forskning skal benyttes, bør overlates andre og i størst mulig grad være oppdragsbasert.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for en oppgradering av laboratoriet på Zeppelin-fjellet i Ny-Ålesund og sørge for at observatoriet snarest mulig bevilges midler, slik at potensialet ved laboratoriet fullt ut kan utnyttes.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:71 (2006-2007) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Odd Einar Dørum og Gunnar Kvassheim om økt forskningsinnsats ved Zeppelin-observatoriet i Ny-Ålesund - vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 7. juni 2007

Gunnar Kvassheim
leder

Line Henriette Holten Hjemdal
ordfører

Vedlegg

Brev fra Miljødepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 22. mai 2007

Dokument nr.8:71 (2006-2007) representantforslag fra stortingsrepresentantene Einar Dørum og Gunnar Kvassheim om økt forskningsinnsats ved Zeppelin-observatoriet i Ny-Ålesund

Den første luftmålestasjon på Zeppelifjellet i Ny-Ålesund ble åpnet i 1990. I 1998 besluttet Miljøverndepartementet at det skulle bygges ett nytt, moderne stasjonsanlegg på Zeppelifjellet som hadde kapasitet til å videreføre daværende aktiviteter og imøtekomme framtidige behov.

Den nye stasjonen ble åpnet i 2000 og er i dag et flaggskip med hensyn til forskning/overvåking av klimagasser og forskning/overvåking av ozon og UV-stråling. Kapasiteten er godt utnyttet og det internasjonale aspektet er meget framtrædende. Stasjonen er en viktig node for flere internasjonale målenettverk som bl.a. Global Atmospheric Watch og European Monitoring and Evaluation Programme (EMEP). Stasjonen er med på å skaffe til veie datagrunnlaget for Montreal-protokollen og Langtransportprotokollen for svovel og nitrogen, og har en tilsvarende rolle når det gjelder oppfølging av Klimaavtalen.

Stasjonen på Zeppelifjellet er også et viktig norsk logistikkbidrag til Det internasjonale Polaråret (IPY). I Perioden 2007-2009 vil bl.a. det tunge internasjonale IPY prosjektet Polar-Cat benytte stasjonen, og anleggets kapasitet vil samlet sett bli svært godt utnyttet.

Departementet finansierer den daglige driften av stasjonsanlegget og nødvendig bygningsteknisk oppgradering slik at stasjonen til enhver tid kan legge forholdene best mulig til rette for effektiv målevirksomhet. Departementet dekker driften av stasjonen med årlig om lag 1,5 mill. I tillegg foretar departementet nødvendig opprusting av det bygningsmessige, og bevilget i den forbindelse senest i 2006 kr 650 000 til slikt formål.

Når det gjelder den faglige virksomheten, har departementet de siste årene i gjennomsnitt brukt om lag 3,8 mill årlig til målekampanjer ved stasjonen fordelt på miljøgifter i luft, klimagasser, sur nedbør og bakkenært ozon. Dette vil bli videreført i 2007. I tillegg legges det opp til en ekstra målekampanje for kvikksølv i år slik at totalbeløpet for luftovervåking knyttet til Zeppelinstasjonen i 2007 vil komme opp i om lag 4,1 mill. kr.

Bevilgningen til Zeppelinstasjonen vil bli vurdert i forbindelse med 2008-budsjettet.

